

PRESENTACIÓ

L'Associació de Mares i Pares d'Alumnes (AMPA) del Col·legi Públic Salvador Dalí de Figueres (Girona) ha iniciat una experiència capdavantera a la comarca, consistent en la posta en marxa d'un Programa d'Intercanvi de Llibres de Text que ha volgut convertir-se en una alternativa intel·ligent i respectuosa amb el medi ambient en l'ús dels llibres.

Interessats per el foment d'una actitud solidària per part els nens, els membres de l'AMPA han hagut desenvolupar una tasca complicada i intuïtiva, ja que no es disposava de cap element previ que pogués orientar les successives passes que cal donar per a convertir en realitat un projecte tant innovador.

La valoració del projecte és molt positiva, i per això hem preparat aquesta memòria, on es resumeix tot el treball realitzat al llarg del curs escolar. A part d'aquesta memòria, també adjuntem part dels recursos i del material publicitari que s'ha utilitzat.

AMPA Dalí. Març 2002

Memòria

Denominació del Projecte:

- El nom del projecte escollit és el de “Programa d’Intercanvi de Llibres, AMPA Dalí”, que té com a objectiu principal el reciclatge de material escolar no fungible.
- El Logo del Programa representa un llibre content de ser re-utilitzat. S’ha dissenyat un dibuix de línies simples per tal que els nens i nenes puguin entendre clarament el significat del projecte
- L’eslògan escollit ha estat “Comparteix-me”, figurant que és el propi llibre el que demana seguir ajudant en la formació dels alumnes

Associació de pares i mares que presenten el projecte:

Aquest projecte d’intercanvi és fruit del treball i l’esforç de l’Associació de Mares i Pares d’Alumnes del Col·legi Públic Salvador Dalí de Figueres (Girona), amb domicili social a la ciutat de Figueres (província de Girona), carrer Joaquim Serra s/n, amb Número d’Identificació Fiscal G17205220.

L’AMPA Dalí és membre integrant de la FaPaC (Federació d’Associacions de Pares d’Alumnes de Catalunya).

Període d’Execució:

Aquest projecte ha estat endegat el Setembre de 2001.
La data prevista de termini ha estat fixada el Juny de 2002

Localització Territorial:

“Comparteix-me” és un projecte intern dissenyat exclusivament per als alumnes del CEIP Salvador Dalí. Cal situar aquesta experiència, doncs, dins les dependències de l’escola

Descripció del projecte:

La idea germinal de projecte consisteix en fer entendre als alumnes que, quan ja no necessiten més els llibres de text del curs anterior, en lloc d’arraconar-los o de llençar-los, els poden lliurar generosament a altres nens o nenes que el puguin necessitar.

La premissa bàsica és fer entendre als alumnes que els llibres son una extraordinària eina de cultura, i per tant, se’ls ha de respectar i tractar amb cura i atenció. És per això que els impulsors del projecte, hem insistit en que els llibres destinats a la seva reutilització han d’estar en bon estat, lliures d’anotacions o guixades.

Aquest llibres que ja no son útils, son recollits per membres de l’AMPA i lliurats als alumnes que col·laboren i els demanen – mitjançant un sistema de fitxes que permet el control sistemàtic de tots els llibres recollits - per a la seva utilització en el proper curs.

Així, amb aquesta iniciativa, els llibres de text poden ésser aprofitats al llarg d'un període de quatre anys, termini imposat per la llei a les editorials, i hom compta amb el compromís dels mestres de l'escola, els qui en el moment d'escollir els nous llibres, han de tenir en compte la data d'edició.

Finalment, però no menys important, el Programa d'Intercanvi de Llibres "Comparteix-me" ha nascut amb la ferma idea i l'objectiu sincer de ser una alternativa ecològica i intel·ligent en la utilització dels llibres de text a l'escola, alhora que desitja fomentar valors necessaris en la formació dels nens i nenes com poder ser:

- Compartir, que representa un alt grau de respecte envers altri
- Reciclar, que implica respecte per el medi ambient i l'entorn
- Tenir cura dels llibres, com a eina bàsica en la formació social i humana

Evidentment també, el programa es converteix, conscientment, en un ajut per a famílies econòmicament menys estables, puix l'intercanvi es converteix en un estalvi considerable en l'adquisició dels llibres del curs escolar

Agents que han realitzat el projecte:

El projecte ha estat dut a terme exclusivament per els membres de l'AMPA Dalí. Aquesta associació de mares i pares d'alumnes compta amb una Comissió de Cultura que ha estat la responsable directa de la preparació, execució i valoració del programa.

S'ha comptat amb la col·laboració desinteressada de la entitat ecologista IAEDEN (Institut Alt Empordanès per a la Defensa de la Natura) que ens ha ofert suport a través del seu butlletí informatiu, fent pública la iniciativa i atorgant-nos tota la confiança

Per altra banda, la Regidoria d'Ensenyament de l'Ajuntament de Figueres en ha fet costat i també ha donat suport al programa des del primer moment

Finalment, cal esmentar el paper fonamental desenvolupat per el Consell Escolar i especialment per els professors i mestres del col·legi, que han valorat molt positivament la idea del projecte i hi han col·laborat activament

Metodologia:

L'AMPA ha cregut que l'èxit del projecte consistiria en dues fases clarament diferenciades i complementàries, que havien de dur-se a terme simultàniament:

- A- Donar un missatge clar als alumnes del centre, per tal de fer-los conscients de la importància del programa d'intercanvi i despertar el seu interès per el tema, insistint en l'acte de solidaritat que representa
- B- Fer que els pares, mares o tutors estiguessin assabentats del desenvolupament del programa i que hi fomentessin la participació dels nens i nenes

Per a poder complir aquests dos objectius, s'ha recorregut a diferents tipus de notícies, que s'han fet arribar als alumnes i als pares o tutors periòdicament, evitant l'oblit o el distanciament respecte al projecte. Aquestes notícies han estat:

- Distribució d'un tríptic a l'inici de curs, a mitjan i a final de curs.
- Col·locació de cartells durant els trimestres lectius.

- Convocatòria del concurs d'auques sobre el tema del reciclatge amb l'objectiu d'incentivar la participació més amplia possible per part del alumnat participant en el projecte d'intercanvi, prevista per el proper mes de maig, amb la intenció de fer una exposició al finalitzar el curs.
- Distribució d'adhesius amb el logotip "Comparteix-me" del projecte.

Paper de l'AMPA:

L'AMPA ha portat tot el pes del projecte, organitzant totes les passes necessàries per a dur-lo a terme, preparant la tasca de difusió –tant dins l'escola, com mantenint converses amb diferents entitats per a fer-les partícips del projecte-, realitzant materialment la tasca de recollida i preselecció dels llibres i la seva posterior adjudicació a tots aquells alumnes acollits al programa. S'ha posat a punt un sistema de fitxes, omplertes i signades per la mare, pare o tutor i que adjuntem en el dossier. Aquest ens permet tenir un control àgil i segur sobre el material donat i que deixa veure clarament les necessitats individuals de cada nen o nena inscrit en el programa.

Objectius:

L'objectiu del programa d'intercanvi és múltiple:

- Aprofitar el màxim de llibres de text que els alumnes ja han utilitzat
- Incitar la cura i el respecte del material cultural (llibres de text), que representa l'eina més preuada de la formació social dels nostres fills
- Despertar en els alumnes l'interès per el reciclatge i per a mantenir una actitud respectuosa amb l'entorn
- Fomentar valors com la solidaritat i l'ajut, fent un acte de donació voluntari, gratuït i sense cap benefici directe
- Reduir les despeses en l'adquisició del material escolar
- Afavorir les famílies nombroses (amb el sistema de fitxes)

Resultats:

La tasca principal del projecte ha estat assolida completament, i els resultats son molt positius, ja que els alumnes que hi han participat han après a tenir molta cura dels seus llibres de text, els han mantingut lliures d'apunts i en molt bon estat, pensant en que podrien ser útils per a altres nens o nenes; han perllongat la vida útil dels llibres i han entès que no son només part del material quotidià que porten a l'escola, si no que han començat a mirar-los amb respecte i estimació. .

També ha estat molt ben acollida per part dels pares, encoratjant-nos per seguir endavant amb aquesta iniciativa en propers cursos.

Avaluació del projecte (possibilitats de generalització a altres AMPA):

L'avaluació que l'AMPA fa del programa d'intercanvi és molt bona, vists els resultats positius que hem esmentat a dalt. En el projecte no s'ha valorat tant el volum de llibres de text intercanviats, o el nombre de participants, com el fet de que s'ha intentat fer arribar als alumnes un missatge arriscat i innovador. La resposta dels nens i les nenes que han participat en el projecte ha estat molt positiva, i per tant, considerem un èxit el desenvolupament de tota la tasca.

Cal esmentar que la realització del programa d'intercanvi de llibres "Comparteix-me" s'ha dut a terme en un moment crític, que ha estat el pas de la conversió de Pessetes a Euros, cosa que ha fet que una part important dels llibres de text utilitzats per els alumnes de tots els

cicles del centre hagi quedat obsolet i no han pogut passar a formar part dels llibres recollits pels propers cursos, enguany esperem millorar el nombre de llibres seleccionats.

La repercussió del projecte ha sortit dels murs de l'escola i ha despertat la curiositat de diferents col·lectius, que han anunciat el seu interès en la iniciativa. Diferents AMPAS de les nostres comarques s'han interessat per el programa de reciclatge de llibres i s'han posat en contacte amb membres de l'AMPA Dalí, present amb un "stand" a la Fira Infantil d'Intercanvi de Figueres, organitzada per la entitat IAEDEN, on vàrem exposar, com a única AMPA present, l'experiència educativa del "Reciclatge de Llibres". De poder comptar amb la participació de més centres es podria ampliar aquest sistema de reciclatge. És interessant remarcar que representants de l'IAEDEN recalquen la importància de que en aquest programa es fomentés un dels trets significatius del que representa el moviment de la defensa i el respecte de la natura, com és el reciclatge, estandard emblemàtic del pensament ecologista.

Explica si es tracta d'una experiència inèdita o quin tipus de difusió ha tingut anteriorment.

La idea per a dur a terme el projecte de Programa d'Intercanvi de Llibres "Comparteix-me" va sorgir a rel d'una experiència similar endegada per el Consell Comarcal del Pla de l'Estany, que va ser el primer en desenvolupar un programa d'aquestes característiques.

El fet que una AMPA es fes càrrec d'un projecte d'aquest tipus s'ha convertit en una aposta arriscada, per que no hi havia cap precedent que pugues donar un pista sobre la resposta i l'acollida que tindria.

La bona disposició de la Comissió de Cultura de l'AMPA Dalí i de la resta de la Junta Directiva i dels membres ha permès que el projecte es convertís en una realitat. Les possibles derivacions d'una experiència d'aquest tipus son interessants, per que inclouen el foment d'actituds tant per part dels alumnes, com dels pares, les mares, dels tutors i dels mestres que poden passar a ser un referent en futurs projectes del mateix caire que tant la pròpia AMPA com altres Associacions puguin posar en funcionament.